

Inwestycje w dywersyfikację działalności sektora HoReCa - oferta dla przedsiębiorców

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa

tel.: 801 332 202, 22 574 07 07

e-mail: info@parp.gov.pl

www.pytania.parp.gov.pl

INWESTYCJE W DYWERSYFIKACJĘ DZIAŁALNOŚCI SEKTORA HORECA – OFERTA DLA PRZEDSIĘBIORCÓW 04.2024

Czy w ramach dywersyfikacji można zakupić łódź motorową do wynajmu samodzielnego bez załogi? Łódź motorowa jest wycieczkową łodzią, niekomercyjną. Czy musi być zeroemisyjna?

W ramach środków trwałych kwalifikowalny jest zakup sprzętu turystycznego i rekreacyjnego, takiego jak: kajak, rower wodny, hulajnoga, bezemisyjny lub napędzany siłą mięśni i spełniający warunki wynikające z zasady DNSH (o której mowa w pkt. 2.9 Przewodnika). Zatem aby koszt był kwalifikowalny, pojazd nie może posiadać silnika spalinowego.

Co decyduje o przynależności do branży?

O przynależności do branży decyduje kod PKD przeważającej działalności ujawniony w dokumentach rejestrowych przedsiębiorcy (odpowiednio w KRS lub w CEIDG lub - tylko w przypadku spółek cywilnych - w bazie internetowej REGON).

Co jest rozumiane jako rozpoczęcie realizacji projektu? Czy jest to zaciągnięcie pierwszego zobowiązania (np. zawarcie umowy z Wykonawcą) Czy może data przelewu należności za fakturę obejmującą wydatki związane z realizacją projektu?

Za rozpoczęcie prac nad Projektem uznaje się dzień rozpoczęcia robót budowlanych związanych z inwestycją lub dzień zaciągnięcia pierwszego prawnie wiążącego zobowiązania do zamówienia środków trwałych, lub usług doradczych i szkoleniowych (np. zawarcie umowy z dostawcą/ wykonawcą) lub innego zobowiązania, które sprawia, że przedsięwzięcie staje się nieodwracalne, zależnie od tego, co nastąpi pierwsze.

Co oznacza „okres, w którym były one wykorzystywane na rzecz przedsięwzięcia MŚP” w odniesieniu do zapisu „Wydatki poniesione na

zakup nowych bezemisyjnych środków transportu spełniających obowiązujące wymagania techniczne, mogą być kwalifikowalne wyłącznie w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym za okres, w którym były one wykorzystane na rzecz przedsięwzięcia MŚP”. Na przykładzie: wnioskodawca zamierza kupić zeroemisyjnego campera/rower/food truck. Projekt będzie trwał 3 miesiące, polega na zakupach środków trwałych i szkoleniu. Pojazd będzie wykorzystywany do świadczenia nowych usług wprowadzanych jako cel przedsięwzięcia – zatem będą one (zgodnie z warunkiem trwałości) świadczone co najmniej przez 12 miesięcy po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia. Amortyzację za jaki okres można uwzględnić od wyliczenia wydatków kwalifikowalnych w projekcie? 3 miesiące realizacji przedsięwzięcia czy 12 miesięcy świadczenia usług wdrożonych w projekcie, czy może okres pełnej amortyzacji środka trwałego, bo cały czas będzie on wykorzystywany na rzecz przedsięwzięcia, nie tylko przez rok?

Pokrycie kosztów amortyzacji może odbywać się tylko w okresie realizacji przedsięwzięcia. Istnieje możliwość zakupu środka trwałego oraz odpisów amortyzacyjnych do wysokości limitu jednorazowej amortyzacji. Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych zawiera wskazania, które podmioty i na jakich warunkach mają prawo do skorzystania z jednorazowej amortyzacji w ramach pomocy de minimis.

Każdy wydatek powinien być rozliczony i udokumentowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa podatkowego oraz zgodnie z polityką rachunkową prowadzoną w danej jednostce. Przedsiębiorca w swojej jednostce decyduje w jaki sposób będzie amortyzować środki trwałe zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. PARP nie narzuca innych zasad księgowych, które byłyby sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa podatkowego i rachunkowego.

Co w przypadku, gdy przedsiębiorca spełnia wszystkie warunki kwalifikowalności, działalność prowadzi od 2007 i do 2023 roku posiadał

**“status spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa”?
Natomiast w 2023 r. dokonano przekształcenia na “spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością” bez zmiany numeru NIP, bez zmiany przedmiotu prowadzonej działalności oraz ze zmianą nazwy spółki. Czy w sytuacji, gdy w 2023 roku zmieniła się forma prawna podmiotu oraz nazwa, a nie zmienił się NIP oraz przedmiot prowadzonej działalności, to dostarczenie do wniosku aplikacyjnego wypisu KRS, aktu notarialnego o przekształceniu spółki, uchwały zgromadzenia wspólników o przekształceniu spółki stanowi podstawę do potwierdzenia kwalifikowalności beneficjenta?**

Jeśli zachowany jest NIP, to zachodzi sukcesja z zachowaniem ciągłości działania. Zatem przedsiębiorca może ubiegać się o dofinansowanie. Można, ale nie trzeba załączać wpisów w KRS + akty notarialne do wniosku. Jeśli zostaną one załączone, to ułatwi pracę oceniającym i obniży ryzyko błędu. Jeśli nie, to zmiany zostaną prześledzone i potwierdzone w KRS.

Oczywiście muszą być spełnione pozostałe warunki określone w kryteriach, w tym w szczególności obroty i główny PKD HoReCa na początku i na końcu.

Co w sytuacji, gdy wydatki netto przekraczają 600 tys. zł (czy jest np. możliwość realizacji projektu o wartości 1,2 mln netto, przy 600 tys. wydatków kwalifikowanych i 540 tys. dofinansowaniu)?

Maksymalna wysokość wydatków kwalifikowanych to 600 tys. zł. Od tej kwoty wyliczany jest wkład własny w rozumieniu odpowiedniego punktowanego kryterium. Jeśli wydatki przedsięwzięcia MŚP będą wyższe niż wartość regulaminowa, bo będą np. dotyczyć niekwalifikowanego zakupu gruntu, czy nieruchomości niezbędnych do realizacji projektu, to można je uwzględnić w kolumnie wniosku „wydatki ogółem” wskazując w odpowiednich wierszach źródła. Ta kwota nie będzie jednak uwzględniana przy ustaleniu wkładu własnego, bo ten liczony jest tylko od wydatków kwalifikowanych.

Co w wypadku, gdy mimo wskazanego wyżej przeważającego kodu PKD 55.10.Z projekt nie będzie dotyczył działalności, dla której przepisy prawa ustanawiają obowiązek rejestracji/wpisu do ewidencji właściwych dla takiej działalności organizacji?

Projekt może dotyczyć nowego PKD z sektora. Jeśli dla nowego PKD wymagany jest dokument, taki dokument należy załączyć. Należy przedstawić dokument dotyczący tej działalności, której dotyczy projekt.

Czego nie można sfinansować? Jakie są przykładowe koszty niekwalifikowalne?

Koszty niekwalifikowalne:

- koszty poniesione poza okresem kwalifikowalności określonym w umowie,
- koszty nieudokumentowane lub nienależycie udokumentowane,
- podatek od towarów i usług (VAT),
- zakup gruntów lub innych nieruchomości,
- wynagrodzenia pracowników wnioskodawcy oraz pochodnych od nich,
- koszty administracyjne, w tym utrzymanie budynków, najem, dzierżawa albo koszty ponoszone z innego tytułu prawnego dotyczące pomieszczeń w tej części, która będzie bezpośrednio wykorzystana do realizacji przedsięwzięcia MŚP,
- zakup używanych środków trwałych,
- zakup pojazdów, w tym samochodów niespełniających wymagań pojazdów bezemisyjnych,
- zakupu samochodów osobowych mających więcej niż jeden rząd siedzeń, w których rząd siedzeń nie jest oddzielony od części przeznaczonej do przewozu ładunków ścianą lub trwałą przegrodą zamontowaną przez producenta pojazdu,

- kary i grzywny, koszty postępowań sądowych, obsługi prawnej,
- koszty pożyczek lub kredytu zaciągniętego na prefinansowanie dotacji, tj. odsetek, prowizji,
- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut,
- rozliczone notą księgową, koszty zakupu środka trwałego będącego własnością przedsiębiorcy,
- nagrody jubileuszowe oraz odprawy pracownicze,
- wpłaty na PFRON, świadczenia z ZFŚS.

Szczegółowe informacje na temat kwalifikowalności wydatków w ramach Inwestycji A1.2.1 znajdują się w [Przewodniku kwalifikowalności](#).

Czy (w kontekście wymaganej trwałości celów komponentu inwestycyjnego) możliwa jest realizacja przedsięwzięcia, które obejmuje wprowadzenie usług sezonowych? Czy wsparty w przedsięwzięciu obiekt może być wykorzystywany tylko sezonowo?

Należy ocenić czy działania zaplanowane w przedsięwzięciu są uzasadnione i racjonalne w kontekście zaplanowanych rezultatów przedsięwzięcia i celów określonych dla Inwestycji A1.2.1 KPO, czy ich realizacja jest niezbędna i przyczyni się do zwiększenia odporności przedsiębiorstwa na sytuacje kryzysowe, przyczynią się do uruchomienia produkcji nowego produktu lub rozpoczęcia świadczenia nowej usługi. Koszty te muszą być bezpośrednio powiązane z realizacją przedsięwzięcia MŚP, muszą uwzględniać odpowiednie uzasadnienie konieczności pozyskania tego środka trwałego i mają tworzyć podstawę dla wzmocnienia odporności przedsiębiorstwa na potencjalne przyszłe kryzysy. Zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności wydatków nie wykluczamy realizacji przedsięwzięcia w tym nabycia środków trwałych takich jak: kajak, rower wodny, hulajnoga, bezemisyjny lub napędzany siłą mięśni i spełniający warunki wynikające z zasady DNSH, które wykorzystane są sezonowo.

Czy aby spełnić kryterium B.3. działalność przedsiębiorstwa mogła być zamknięta?

Zakończenie działalności przedsiębiorstwa oznacza jego likwidację/ zamknięcie. Oznacza też, że składniki materialne i niematerialne przeznaczone do prowadzenia przez przedsiębiorstwo działalności zostaną wykorzystane do innych celów, w tym np. zbyte w celu pokrycia zobowiązań, umorzone, czy w inny sposób przeznaczenie ich wykorzystania ulegnie zmianie. Jeśli po zakończeniu tego procesu (zakończenia działalności) następuje podjęcie działalności nowego przedsiębiorstwa, to (nawet jeśli w danych ewidencyjnych nie będzie żadnych różnic) powstaje nowe przedsiębiorstwo, z nową datą rozpoczęcia działalności i z nowym zestawem składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności. Takie przedsiębiorstwo ma też nową wpisaną w ewidencję datę rozpoczęcia działalności gospodarczej. Nawet jeśli dane ewidencyjne są w pełni zgodne (za wyjątkiem daty rozpoczęcia działalności mogą takie być) i nawet przy założeniu, że zespół składników materialnych i niematerialnych byłby taki sam, nie możemy mówić o kontynuowaniu działalności przedsiębiorstwa zamkniętego/ zlikwidowanego.

Czy będą organizowane spotkania dla przedsiębiorców w zakresie planowanego wsparcia?

Operator zorganizuje i przeprowadzi co najmniej 3 spotkania informacyjnych on-line, dotyczących Inwestycji A1.2.1 KPO dla przedsiębiorców MŚP z branż hotelarskiej, gastronomicznej, turystyki lub kultury. Spotkania powinny zostać zarejestrowane (rejestracja dźwiękowa i wizualna), a filmy ze spotkań powinny być dostępne na stronie internetowej Operatora regionalnego oraz w mediach społecznościowych.

Czy brak rozpoczęcia projektu nie później niż w ciągu 3 miesięcy od złożenia wniosku o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem niesie za sobą negatywne konsekwencje dla Beneficjenta czy jest to tylko deklaracyjny termin?

Brak rozpoczęcia realizacji projektu w ciągu 3 miesięcy od złożenia wniosku o dofinansowanie nie niesie za sobą negatywnych konsekwencji dla Beneficjenta. Natomiast w przypadku, gdy beneficjent nie rozpocznie realizacji projektu w ciągu 3 miesięcy od daty rozpoczęcia Przedsięwzięcia MŚP określonej w Harmonogramie rzeczowo-finansowym i nie uzyska zgody Operatora na zmianę terminu realizacji Przedsięwzięcia MŚP, może to skutkować rozwiązaniem umowy o dofinansowanie, zgodnie z przytoczonymi zapisami.

Każdą sytuację należy oceniać indywidualnie, dlatego w umowie jest „może” a nie „musi”, czy „rozwiązuje”. My praktykujemy ocenę przyczyn nierozpoczęcia w terminie, pozyskanie informacji o tym, jakie działania zostały przeprowadzone, ale przede wszystkim oceniamy możliwość zrealizowania projektu do wymaganego naborem terminu zakończenia (MŚP musi racjonalnie uzasadnić, że to możliwe). Kluczowe dla takich decyzji są: zobiektywizowane powody opóźnienia oraz możliwość zrealizowania projektu do 31 stycznia 2026 (jeśli w projekcie jest data wcześniejsza, może być aneksowana na skutek przeprowadzonej analizy).

Czy dodatkowe efekty – zielona transformacja lub transformacja cyfrowa muszą być związane z rozszerzeniem lub dywersyfikacją działalności? Czy jest możliwe zakupienie np. nowego pieca, zmywarki, ponieważ dają oszczędności energii, wody, czy jednak w związku z tym muszą być wprowadzona jakaś nowa oferta produktowa związane z jedzeniem np. na wynos czy jednak można zakupić takie środki trwałe tylko ze względów środowiskowych? Czy np. transformator do neonu, zużywający mniej energii jest możliwy? W odniesieniu do zielonej transformacji w opisie kryterium jest np. zastosowanie OZE do energii elektrycznej, ciepłej do prowadzenia działalności czyli w pewnym sensie dopuszczane są zielone rozwiązania, które nie wiążą się w nowym produktem/usługą. W kryterium jest też do zielonej transformacji zmniejszenie energochłonności prowadzonej działalności, ale nadal

pozostaje wątpliwość czy tylko to jest istotne czy jednak związane z nową usługą/produktem?

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do Regulaminu wyboru przedsięwzięć MŚP („Kryteria wyboru przedsięwzięć MŚP”) „zielona transformacja” lub „transformacja cyfrowa” są oceniane w ramach kryterium B.9. Dodatkowe efekty realizacji przedsięwzięcia MŚP i same w sobie nie stanowią o wpisywaniu się projektu w instrument w ramach inwestycji A1.2.1 KPO. Proszę pamiętać, że w ramach kryterium B.4. Przedsięwzięcie MŚP dotyczy rozszerzenia lub dywersyfikacji działalności Wnioskodawcy zostanie zbadane, czy Wnioskodawca zaplanował działania, które przyczynią się do zwiększenia odporności przedsiębiorstwa na sytuacje kryzysowe (np. powodujące istotną zmianę dla przedsiębiorstwa lub branży), a rozszerzenie lub dywersyfikacja prowadzonej działalności przyczyni się do pozyskania szerszej grupy klientów dla oferowanych produktów i usług lub do wejścia i zaangażowania przedsiębiorstwa w nowe obszary działania, w tym w nowe technologie lub rynki w ramach sektora hotelarstwo, gastronomia (HoReCa), turystyka, kultura. Podstawowym i obligatoryjnym celem wsparcia w ramach Inwestycji jest dywersyfikacja lub zmiana profilu działalności przedsiębiorcy z sektorów (HoReCa), turystyka, kultura, zaś wskazane dodatkowe elementy projektu są jedynie uzupełnieniem głównych działań, stanowiących o wpisaniu się przedsięwzięcia MŚP w Inwestycję.

Czy dofinansowanie może uzyskać podmiot, który założył działalność w maju 2020 roku?

Zgodnie z kryterium Wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą zgodną z Inwestycją A1.2.1 KPO jest spełnione wyłącznie w przypadku, gdy na dzień złożenia wniosku Wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą w sektorze hotelarstwo, gastronomia (HoReCa), turystyka, kultura oraz spełnia łącznie następujące warunki:

- według stanu na 31 grudnia 2019 r. lub najpóźniej od dnia 20 marca 2020 r. Wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą w sektorze hotelarstwo, gastronomia (HoReCa), turystyka, kultura;
- w okresie od 20 marca 2020 r. do 15 maja 2022 r. Wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą w sektorze hotelarstwo, gastronomia (HoReCa),

turystyka lub kultura, nieprzerwanie przez co najmniej 6 następujących po sobie miesięcy

O wsparcie mogą ubiegać się również Wnioskodawcy, których działalność gospodarcza była zawieszona w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 19 marca 2020 r. pod warunkiem, że są spełnione warunki opisane w pkt 1) i 2).

Czy jeśli wnioskodawca założył działalność gospodarczą w dniu 20.02.2020 r. może aplikować o wsparcie w ramach inwestycji A1.2.1 w świetle zapisu „Wnioskodawca na dzień złożenia wniosku musi prowadzić działalność gospodarczą w sektorze HoReCa, turystyka lub kultura oraz potwierdzić, że na dzień 31.12.2019 r. lub najpóźniej od 20.03.2020 r. prowadził działalność gospodarczą w sektorze HoReCa, turystyka lub kultura? Wykładnia logiczna przytoczonego zapisu wskazuje na możliwość aplikowania wnioskodawców, którzy założyli działalność między 01.01.2020 a 19.03.2020 r. poprzez użycie zwrotu „lub”. O wsparcie mogą ubiegać się Wnioskodawcy, których działalność gospodarcza była zawieszona w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 19 marca 2020 r. pod warunkiem, że są spełnione warunki opisane w pkt 1) i 2). Kryterium A.1 (str. 6). Zatem czy przedsiębiorcy, którzy otworzyli działalność w okresie 01.01-19.03.2020 r. również mogą aplikować o wsparcie?

Zawieszenie działalności w okresie 1 stycznia 19 marca dotyczy tych przedsiębiorstw, które prowadziły działalność w dacie 31.12.2019. Z uwagi na tą okoliczność użyta jest alternatywa łączna (LUB). Istotą kryterium jest prowadzenie działalności w sektorze przez co najmniej 6 następujących po sobie miesięcy w okresie pandemii.

Czy jeżeli nie będziemy posiadać umowy deweloperskiej to czy w ramach projektu można uwzględnić wydatki na zakup nieruchomości (w części niekwalifikowanej)? Czy w takiej sytuacji kryterium A.4. będzie spełnione?

Wydatki takie można uwzględniać po stronie kosztów niekwalifikowanych zakładając spełnienie kwalifikowalności wydatków, racjonalność, zasadność. Jednak w kryteriach mamy wymóg, że przedsięwzięcie musi być przygotowane. Umowa z deweloperem nie mieści się w katalogu pozwoleń administracyjnych, ale dla powodzenia inwestycji w adaptację nabytych pomieszczeń i dla wykonalności projektu na pewno będzie miała znaczenie. W związku z tym rekomendowane jest jej przedstawienie. Należy mieć na uwadze, że na etapie informowania o zasadach uczestnictwa w naborze, nie możemy przesądzić o wyniku oceny, która prowadzona będzie przez niezależnych ekspertów, którzy nie są związani informacjami o zasadach uczestnictwa w naborze.

Czy każdy wydatek kwalifikowalny musi służyć wdrożeniu nowej usługi?

Nie każdy wydatek ma służyć wdrożeniu nowej usługi, czy wytworzeniu nowego produktu. Nie każdy wydatek musi też służyć dywersyfikacji. Natomiast każdy wydatek musi realizować cel przedsięwzięcia.

Czy kryterium formalne A.1. Wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą zgodną z Inwestycją A1.2.1 KPO jest właściwie sformułowane w świetle ostatnich wyroków sądowych i czy jest zgodne z prowadzonymi praktykami biznesowymi i polskim prawem? Pytanie dotyczy zapisu PKD: „O przynależności do branży decyduje kod PKD działalności ujawniony w dokumentach rejestrowych przedsiębiorcy (odpowiednio w KRS lub w CEIDG lub - tylko w przypadku spółek cywilnych - w bazie internetowej REGON). Dla spełnienia powyższych warunków prowadzona działalność gospodarcza w sektorze hotelarstwo, gastronomia (HoReCa), turystyka lub kultura, określona kodem PKD ujawnionym w dokumencie rejestrowym musi być działalnością wiodącą (przeważającą)”.

Kryterium A.1 odnosi się do przynależności do branży. Wskazano w nim, w jaki sposób ta przynależność do branży będzie badana, aby kryterium zostało uznane za spełnione. Zgodnie z opisem kryterium „o przynależności do branży decyduje kod PKD działalności ujawniony w dokumentach rejestrowych przedsiębiorcy

(odpowiednio w KRS lub w CEIDG lub - tylko w przypadku spółek cywilnych - w bazie internetowej REGON)”. Przynależność ta potwierdzona jest badaniem wpisu w tych rejestrach („Dla spełnienia powyższych warunków prowadzona działalność gospodarcza w sektorze hotelarstwo, gastronomia (HoReCa), turystyka lub kultura, określona kodem PKD ujawnionym w dokumencie rejestrowym musi być działalnością wiodącą (przeważającą).”

W kryterium nie jest badane, czy działalność jest wiodąca, czy nie, tylko badane jest czy wnioskodawca należy do wspieranego sektora. Zgodnie z logiką kryterium, Wnioskodawca należy do sektora jeśli ma wpisaną jako wiodącą/ przeważającą działalność jeden z kodów PKD ustalonych w dokumentacji naboru. To kryterium jest formalne, badany jest technicznie istniejący wpis, a nie okoliczność wiodącej działalności, o której mowa z przedstawionych przez Pana orzeczeniach. Bardzo istotny jest tu kontekst wymagań kryteriów i okoliczności. We wskazanych przez orzeczeniach była mowa o wymogu wiodącej działalności, a nie o wpisie do określonego publicznego rejestru.

Czy można kwalifikować zakup wyposażenia i składników majątku, które nie mieszczą się w katalogu kwalifikowalności w rozdziale 4 Przewodnika kwalifikowalności, ale spełniają ogólne zasady kwalifikowalności z rozdziału 2.6, np., wyposażenie kuchni, kubki, sztuce?

Można kwalifikować zakup, ale nie bezwarunkowo. Warunkiem jest możliwość i zgodność z przepisami w zakresie ujęcia tych przykładowych składników w ewidencji środków trwałych zbiorczo, np. jako wyposażenie kuchni.

Czy można uzyskać dodatkowe punkty podczas oceny wniosków?

Tak. Dodatkowe punkty można otrzymać w następujących kryteriach: B.3. Odnotowany spadek obrotów; B.5. Przedsiębiorstwo MŚP obejmuje komponenty zgodne z celem Inwestycji; B.8. Wysokość wkładu własnego zapewnionego przez Wnioskodawcę; B.9. Dodatkowe efekty realizacji przedsięwzięcia MŚP; B.10. Przedsięwzięcie MŚP jest zlokalizowane na obszarze o utrzymującym się ponadprzeciętnym poziomie bezrobocia lub zagrożonym trwałą marginalizacją.

Czy na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie koniecznym jest posiadanie wszystkich pozwoleń na budowę? Czy akceptowalna będzie informacja (potwierdzenie) wystąpienia do właściwego organu o przedmiotowe dokumenty?

Zgodnie z zapisami w kryterium A.4, kryterium będzie spełnione, gdy Wnioskodawca będzie posiadał:

- dokumentację oraz prawa i pozwolenia, niezbędne do realizacji przedsięwzięcia MŚP,
- prawa i pozwolenia niezbędne do utrzymania produktów przedsięwzięcia MŚP (jeśli dotyczy).

Kryterium odnosi się do zakresu rzeczowego przedsięwzięcia MŚP, tzn. dołączone powinny zostać dokumenty związane z planowanymi przez Wnioskodawcę działaniami w przedsięwzięciu MŚP, np. w zakresie robót budowlanych. Jeżeli dokumentem niezbędnym do wykonania robót budowlanych jest zgoda Starosty, Wojewody lub innego organu nadzorującego, taki dokument obligatoryjnie należy dołączyć do wniosku. W przypadku, gdy do realizacji przedsięwzięcia MŚP nie są wymagane prawa i pozwolenia, Wnioskodawca powinien uzasadnić tę okoliczność lub wskazać podstawę prawną.

Czy na podstawie przesłanych informacji (m.in. kod PKD, spadek obrotów) nasza firma z uwagi na zapis w Kryteriach wyboru przedsięwzięć spełnia przedmiotowy warunek?

Prośba zmierza do oceny potencjalnego wniosku, która niestety wykracza poza zakres informowania o zasadach naboru i kryteriach, które są stosowane do wyboru przedsięwzięć MŚP. Ocena prowadzona będzie przez niezależnych ekspertów, zgodnie z kryteriami i zasadami naboru i nie może być „uprzedzona” w ramach procesu informowania o zasadach naboru.

W zakresie możliwości zbadania warunków, które zostały poruszone prosimy o weryfikację zapisów kryteriów dostępnych pod adresem:

https://www.parp.gov.pl/storage/grants/documents/794/Zal_1_Kryteria-wyboru-przedswiezec-MSP_17042024.pdf

Dla oceny prawidłowości kodu PKD właściwe jest kryterium A.1. Dla oceny spadku obrotów, właściwe jest kryterium B.3.

Warto zapoznać się również [instrukcja](#) przygotowania wniosku, która doprecyzowuje kwestie mogące budzić wątpliwości.

Czy na podstawie przesłanych informacji (m.in. kod PKD, spadek obrotów) nasza firma z uwagi na zapis w Kryteriach wyboru przedsięwzięć spełnia przedmiotowy warunek?

Prośba zmierza do oceny potencjalnego wniosku, która niestety wykracza poza zakres informowania o zasadach naboru i kryteriach, które są stosowane do wyboru przedsięwzięć MŚP. Ocena prowadzona będzie przez niezależnych ekspertów, zgodnie z kryteriami i zasadami naboru i nie może być „uprzedzona” w ramach procesu informowania o zasadach naboru.

Czy na podstawie stwierdzenia „(...) roboty budowlane, w tym budowa nowych linii produkcyjnych(...)”, o którym mowa § 4 ust. 5 lit a) pkt. II. Regulaminu można uznać, iż roboty budowlane mogą dotyczyć także starych linii produkcyjnych, tzw. unowocześnienia linii produkcyjnych?

W stosunku do pierwotnych koncepcji tej inwestycji zapisanych w KPO pojęcie unowocześnienia zniknęło przy rewizji KPO. Nie można jednak wykluczyć możliwości odnowienia/wymiany parku maszynowego w sytuacji, gdy prowadzić to będzie do wykorzystania tego potencjału do stworzenia nowego produktu, dotychczas nie wytwarzanego.

Czy o wsparcie może wnioskować przedsiębiorca, który miał zawieszoną działalność w czasie pandemii?

O wsparcie mogą ubiegać się również Wnioskodawcy, których działalność gospodarcza była zawieszona w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 19 marca 2020 r. pod

warunkiem, że są spełnione
łącznie następujące warunki:

- według stanu na 31 grudnia 2019 r. lub najpóźniej od dnia 20 marca 2020 r. Wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą w sektorze hotelarstwo, gastronomia (HoReCa), turystyka, kultura;
- w okresie od 20 marca 2020 r. do 15 maja 2022 r. Wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą w sektorze hotelarstwo, gastronomia (HoReCa), turystyka lub kultura, nieprzerwanie przez co najmniej 6 następujących po sobie miesięcy

Do złożenia wniosku uprawnieni są wyłącznie przedsiębiorcy MŚP, których ujawniona w dokumentach rejestrowych działalność gospodarcza jest określona kodem Polskiej Klasyfikacji Działalności (kod PKD) zgodnym z listą określoną w Regulaminie wyboru przedsięwzięć MŚP przez co najmniej 6 kolejnych miesięcy w okresie pomiędzy 1 stycznia 2020 r. a 15 maja 2022 r.

Czy podmiot będący płatnikiem KRUS (nie ZUS), może otrzymać wsparcie w ramach projektu?

Aktualizacja odpowiedzi 30.04.24.

W kryteriach formalnych brak jest wyłączenia związanego z faktem prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej i jednoczesnego podlegania ubezpieczeniu w KRUS.

Natomiast w liście dokumentów niezbędnych do podpisania umowy z MŚP jednym z załączników jest „Zaświadczenie z ZUS o niezaleganiu z należnościami wobec Skarbu Państwa (wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem dostarczenia do Operatora)”.

Wykluczenia dotyczą przedmiotu działalności przedsięwzięcia jakie zgłosi MŚP, ale nie samej działalności MŚP. Czyli np. jeśli przedsiębiorca wnioskuję o inwestycję na hotel i jest to jego główna działalność widoczna w ewidencji, a oprócz tego uprawia rolę, to może pomoc otrzymać. Czyli wyłączenia są przedmiotowe, a nie podmiotowe.

W opisanym stanie faktycznym:

- fakt ubezpieczenia w KRUS nie wyklucza tego przedsiębiorcy pod warunkiem, że projekt nie będzie dotyczył działalności rolniczej;
- przedsiębiorca musi w tej sytuacji przedstawić zaświadczenie KRUS w opłacaniu składek.

~~W kryteriach formalnych brak jest wyłączenia związanego z faktem prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej i jednoczesnego podlegania ubezpieczeniu w KRUS.~~

~~Natomiast w liście dokumentów niezbędnych do podpisania umowy z MŚP jednym z załączników jest „Zaświadczenie z ZUS o niezaleganiu z należnościami wobec Skarbu Państwa (wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem dostarczenia do Operatora)”.~~

~~Wykluczenia dotyczą przedmiotu działalności przedsięwzięcia jakie zgłosi MŚP, ale nie samej działalności MŚP. Czyli np. jeśli przedsiębiorca wnioskuję o inwestycję na hotel i jest to jego główna działalność widoczna w ewidencji, a oprócz tego uprawia rolę, to może pomoc otrzymać. Czyli wyłączenia są przedmiotowe, a nie podmiotowe. Nie ma potrzeby uwzględniać zaświadczenia z KRUS, bo jeśli odprowadzane są składki KRUS, to jego główną działalnością będzie działalność rolnicza, a wtedy nie zostanie spełniony warunek głównej działalności HoReC-owej.~~

Czy pojęcie „zawieszenia” działalności gospodarczej, o którym mowa w § 4 ust. 4 Regulaminu, dotyczy tylko przypadków formalnego zawieszenia działalności potwierdzonego odpowiednim wpisem do CEDiG i KRS, czy obejmuje także przypadki tylko faktycznego zawieszenia działalności na skutek wprowadzonych lockdownów i ich następstw, bez formalnego ich ujawniania w odpowiednich ewidencjach i rejestrach? Czy chodzi o zawieszenie regulowane przepisami prawa?

Chodzi o zawieszenie ujawnione w ewidencjach. W przeciwnym wypadku nie byłoby możliwości ustalenia faktu zawieszenia obiektywnego dla wszystkich wnioskodawców.

Czy przedsiębiorca może przeprowadzić procedurę zapytania w Bazie Konkurencyjności, wybrać wykonawcę i podpisać z nim umowę warunkową przed złożeniem wniosku o objęcie przedsięwzięcia wsparciem?

Zgodnie z zapisami w regulaminie wyboru przedsięwzięć MŚP, Przedsięwzięcie MŚP musi spełniać łącznie poniższe warunki odnoszące się do terminu jego realizacji:

1. Realizacja przedsięwzięcia MŚP nie może zostać rozpoczęta przed dniem ani w dniu złożenia wniosku.

Umowa warunkowa, tj. zawierająca warunek uzależniający czas jej wejścia w życie od zdarzenia przyszłego i niepewnego nie stanowi zaciągnięcia prawnie wiążącego zobowiązania, a tym samym nie stanowi wcześniejszego rozpoczęcia projektu.

Czy spadek obrotów będzie dotyczył konkretnego kodu PKD, czy całej działalności?

Spadek obrotów będzie dotyczył całej działalności.

Czy umowa deweloperska będzie wystarczająca na potrzeby spełnienia kryterium A.4. Wnioskodawca posiada prawa i pozwolenia niezbędne do realizacji przedsięwzięcia MŚP?

Umowa deweloperska tyczy się wydatków niekwalifikowanych (jako zakup). Kwalifikowane będą wydatki na adaptację tych pomieszczeń/ mieszkań. Natomiast załączenie jej do wniosku ułatwi jego ocenę jako potwierdzenie możliwości przeprowadzenia inwestycji. Będzie ona (ta umowa) ważna dla potwierdzenia, że inwestycja jest w ogóle możliwa do zrealizowania. Należy pamiętać o sytuacji, że nie ma możliwości poprawy wniosku. W tym stanie faktycznym rekomendowane jest załączenie umowy.

Czy umowa wsparcia może zostać rozwiązana?

Umowa może zostać rozwiązana przez każdą ze Stron z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia w formie pisemnej lub elektronicznej. Strona ma obowiązek wskazania przyczyn wypowiedzenia.

W zawartej umowie MŚP zobowiązany zostanie do realizacji przedsięwzięcia zgodnie z warunkami wskazanymi we wniosku, za które zostały przyznane punkty w kryteriach merytorycznych oraz rankingujących. Niespełnienie warunków umowy przez MŚP skutkować będzie jej rozwiązaniem i uznaniem wsparcia z Krajowego Planu Odbudowy za przyznane nienależnie.

MŚP składając wniosek o objęcie przedsięwzięcia wsparciem jest świadomy, iż w umowie zostanie zobowiązany do jego realizacji zgodnie z warunkami przedstawionymi we wniosku i jeżeli za dany warunek zostały przyznane punkty w kryteriach merytorycznych i rankingujących to nie mogą one podlegać zmianom na żadnym etapie realizacji umowy o wsparcie przedsięwzięcia MŚP.

Czy VAT jest wydatkiem kwalifikowanym?

VAT nie jest wydatkiem kwalifikowalnym.

Czy w kontekście zapisów: „W ramach środków trwałych kwalifikowalny jest zakup sprzętu turystycznego i rekreacyjnego, takiego jak: kajak, rower wodny, hulajnoga, bezemisyjny lub napędzany siłą mięśni i spełniający warunki wynikające z zasady DNSH, o której mowa w pkt. 2.9 Przewodnika”, możliwe jest dokonanie zakupu jachtu turystycznego (5 osobowy rodzinny jacht żaglowy z wbudowanym systemem SMART pozwalającym na śledzenie w czasie rzeczywistym parametrów jachtu z poziomu Smartphona)?

Należy ocenić czy działania zaplanowane w przedsięwzięciu jest uzasadnione i racjonalne w kontekście zaplanowanych rezultatów przedsięwzięcia i celów określonych dla Inwestycji A1.2.1 KPO, czy ich realizacja jest niezbędna i przyczyni się do zwiększenia odporności przedsiębiorstwa na sytuacje kryzysowe, przyczynią się do uruchomienia produkcji nowego produktu lub rozpoczęcia świadczenia nowej usługi.

Koszty te muszą być bezpośrednio powiązane z realizacją przedsięwzięcia MŚP, muszą uwzględniać odpowiednie uzasadnienie konieczności pozyskania tego środka trwałego i mają tworzyć podstawę dla wzmocnienia odporności przedsiębiorstwa na potencjalne przyszłe kryzysy. Zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności wydatków nie wykluczamy realizacji przedsięwzięcia w tym nabycia środków trwałych takie jak: kajak, rower wodny, hulajnoga, bezemisyjny lub napędzany siłą mięśni i spełniający warunki wynikające z zasady DNSH. Należy pamiętać, że realizacja przedsięwzięcia może trwać 12 m-cy oraz wziąć pod uwagę zasady rozliczania środków trwałych i środków transportu.

Czy w kryteriach formalnych można dokonać poprawy?

W kryteriach formalnych nie można dokonać poprawy.

Czy w ramach dywersyfikacji Wnioskodawca może realizować działania w każdym sektorze?

Dywersyfikacja profilu działalności nie może powodować rezygnacji Wnioskodawcy z działalności w sektorze hotelarstwo, gastronomia (HoReCa), turystyka, kultura, tj. w zakresie wskazanych kodów PKD stanowiących załącznik do Regulaminu wyboru przedsięwzięć MŚP. Nie może również wykroczyć poza sektor HoReCa.

Czy w ramach projektu możliwe jest zakup auta innego niż bezemisyjnego?

Zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności za wydatek kwalifikowalny uznaje się zakup nowych bezemisyjnych środków transportu spełniających obowiązujące wymagania techniczne, niezbędnych do prowadzenia działalności, która została rozszerzona lub zdywersyfikowana. Zatem nie ma możliwości zakupu pojazdu emisyjnego.

Czy we wszystkich trzech terminach, tj. w dniu złożenia wniosku oraz w terminach, o których mowa w pkt. A.1. pkt 1) i 2) Kryterium, Wnioskodawca musi spełniać kryterium przeważającej działalności, tj.

we wszystkich tych terminach musi mieć wpisane w KRSie i CEDiG w rubryce przeważająca działalność jeden z kodów PKD wskazany w Kryterium i zawsze ten sam?

W obu tych terminach (najpóźniej 20 marca 2020) i dzień złożenia wniosku kod PKD musi być z listy załączonej do dokumentacji naboru. Nie musi być ten sam, musi być z listy. Musi być ujawniony we wpisie jako wiodący.

Czy wiadomo ile wniosków może być przyjęte w danym regionie?

Wsparcie przedsięwzięć MŚP, mających na celu unowocześnienie lub dywersyfikację działalności prowadzonej w sektorach HoReCa, turystyka lub kultura będzie udzielane w ramach naborów organizowanych przez Operatorów, których celem będzie wybór ustalonej dla danego regionu i każdego województwa w ramach tego regionu, optymalnej liczby przedsięwzięć MŚP:

- dla regionu nr 1 obejmującego województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i zachodniopomorskie optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 843 szt., w tym:
  1. dla województwa kujawsko-pomorskiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 149 szt.,
  2. dla województwa pomorskiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 379 szt.,
  3. dla województwa zachodniopomorskiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 315 szt.;
- dla regionu nr 2 obejmującego województwa: mazowieckie, podlaskie i warmińsko-mazurskie optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 793 szt., w tym:
  1. dla województwa mazowieckiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 599 szt.,
  2. dla województwa podlaskiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 73 szt.,

3. dla województwa warmińsko-mazurskiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 121 szt.;
- dla regionu nr 3 obejmującego województwa: lubelskie, małopolskie, podkarpackie i świętokrzyskie optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 785 szt., w tym:
  1. dla województwa lubelskiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 136 szt.,
  2. dla województwa małopolskiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 410 szt.,
  3. dla województwa podkarpackiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 155 szt.,
  4. dla województwa świętokrzyskiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 84 szt.;
- dla regionu nr 4 obejmującego województwa: łódzkie, opolskie i śląskie optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 673 szt., w tym:
  1. dla województwa łódzkiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 178 szt.,
  2. dla województwa opolskiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 94 szt.,
  3. dla województwa śląskiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 401 szt.;
- dla regionu nr 5 obejmującego województwa: dolnośląskie, lubuskie i wielkopolskie optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 706 szt., w tym:
  1. dla województwa dolnośląskiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 317 szt.,
  2. dla województwa lubuskiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 87 szt.,

3. dla województwa wielkopolskiego optymalna liczba przedsięwzięć MŚP wynosi 302 szt.

Czy wiadomo jakie środki są dostępne dla poszczególnych regionów?

Środki zostały podzielone na regiony w następujący sposób:
następujący sposób:

Region nr 1 obejmującego województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i zachodniopomorskie – 263 895 366,00 zł

Region nr 2 obejmującego województwa: mazowieckie, podlaskie i warmińsko-mazurskie – do 248 735 341,00 zł

Region nr 3 obejmującego województwa: lubelskie, małopolskie, podkarpackie i świętokrzyskie – 245 796 144,00 zł

Region nr 4 obejmującego województwa: łódzkie, opolskie i śląskie – 210 699 905,00 zł

Region nr 5 obejmującego województwa: dolnośląskie, lubuskie i wielkopolskie – do 220 729 248,00 zł

Ustalone dla regionów kwoty stanowią maksymalną wartość wsparcia dla przedsięwzięcia w danym regionie.

Czy wniosek w systemie LSI przedsiębiorca podpisuje podpisem kwalifikowalnym?

Nie. Wystarczy kliknąć „wyślij” po uzupełnieniu wniosku w systemie LSI.

Czy wnioski będą składane za pośrednictwem stron Operatorów?

Wnioski będą składane za pośrednictwem Lokalnego Systemu Informatycznego udostępnionego przez PARP.

Czy Wnioskodawcą może być przedsiębiorstwo spółka z o.o., która przejęła aportem spółkę cywilną? Spółka cywilna odnotowała spadek obrotów w roku 2020 lub 2021 w stosunku do roku poprzedniego. Spółka

z o.o. powstała w 2022 r. (przed aportem, ma inny REGON i NIP) i wtedy to przejęła spółkę cywilną.

Jeśli podmiot istnieje w ciągłości/sukcesji/z przekształcenia innego podmiotu, to spełnia warunki naboru. NIP pozostaje ten sam. Efektem przekształceń musi być całkowite wstąpienie w prawa i zobowiązania poprzednika.

W niniejszym przypadku jest całkowite wstąpienie w prawa i zobowiązania poprzednika. Ale w tym stanie faktycznym nie można mówić o kontynuowaniu istnienia podmiotu w innej formie prawnej. Inny podmiot przejął/ kupił prawa i obowiązki oraz (zapewne) składniki potrzebne do wykonywania działalności. Ale działalność nie jest kontynuowana (o ile w ogóle jest) przez podmiot dotychczasowy, tylko przez podmiot nowy.

Czy wnioskodawca musi posiadać prawa do dysponowania nieruchomością na dzień złożenia wniosku? Czy powinien posiadać takie prawo w okresie realizacji projektu oraz w okresie 12 miesięcy od daty otrzymania końcowej płatności? Czy projekt może być realizowany w lokalu, którego wnioskodawca nie jest właścicielem – najem, dzierżawa – i j.w. nie jest wymagany żaden dokument do wniosku?

Prawa i pozwolenia dotyczą spraw administracyjnych, a nie cywilnych. Zatem wymagane są administracyjne zezwolenia niezbędne do realizacji projektu (np. budowlane, środowiskowe, branżowe), a nie o prawo własności, czy inne prawa dysponowania rzeczą cudzą na potrzeby projektu (jak najem, dzierżawa, darowizna, czy jakiegokolwiek inne prawo, z którym wiąże się władztwo nad rzeczą na potrzeby projektu i okres jego trwałości).

Czy wnioskodawca musi posiadać prawa i pozwolenia niezbędne do realizacji przedsięwzięcia MŚP?

W przypadku działalności, dla której przepisy prawa ustanawiają obowiązek rejestracji/wpisu do ewidencji właściwych dla takiej działalności organizacji, do wniosku należy załączyć dokumenty potwierdzające spełnienie tego wymogu np.:

jeżeli Wnioskodawca prowadzący działalność w branży turystycznej posiada wymienioną w dokumencie rejestrowym działalność PKD: 79.12.Z lub 79.11. B, jest zobowiązany do przedłożenia dokumentu potwierdzającego posiadanie wpisu do rejestru organizatorów turystyki lub dokumentu poświadczającego brak konieczności uzyskania takiego wpisu.

Czy wprowadzenie przerw w funkcjonowaniu LSI, o których mowa w § 6 ust. 14 Regulaminu będzie skutkowało odpowiednim przedłużeniem czasu trwania naboru? Czy długość przerwy będzie określana jakimiś ramami czasowymi?

Systemem naboru zarządza PARP. Jest jeden dla wszystkich. Żaden z operatorów nie będzie miał wpływu na działania PARP, będzie o nich informowany. Jeśli ewentualna przerwa będzie to uzasadniała (czas jej trwania), będziemy przedłużać nabór. Nie spodziewamy się przerw.

Czy wszystkie maszyny, quady i łodzie bądź skutery wodne muszą być nisko-/bezemisyjne?

Zgodnie z przewodnikiem kwalifikowalności kwalifikowane są wyłącznie bezemisyjne środki transportu.

Czy wymagany kod PKD musi być przeważający?

Tak, wykazany w dokumencie rejestrowym kod PKD musi być przeważający.

Czym różni się negatywna ocena wniosku, o której mowa w § 6 ust. 7 Regulaminu od negatywnej oceny przedsięwzięcia, o której mowa w § 7 Regulaminu?

W obu przypadkach jest to negatywna ocena wniosku, o którym mowa w § 2 pkt 15 Regulaminu.

Dlaczego nie ma możliwości poprawy czy uzupełnienia wniosku o dofinansowanie? Czy to oznacza, że każdy błąd np. błędne podanie nr

REGON firmy Wnioskodawcy albo brak pieczętki na załączniku do wniosku spowoduje odrzucenie całego wniosku bez możliwości poprawy.

Brak możliwości poprawy wniosku wynika z bardzo krótkiego czasu na ocenę wniosków. Gdyby wprowadzić możliwość poprawy wniosku, szacowany czas jego oceny wydłużyłby się z obecnych 14 dni do szacowanych co najmniej 45 dni. Trzeba jedna pamiętać, że wniosek może być odrzucony tylko w oparciu o kryteria wyboru przedsięwzięć i przesłanki w nich ustalone.

Po otrzymaniu potwierdzenia złożenia wniosku, Wnioskodawca nie będzie mógł wprowadzać żadnych zmian we wniosku. W przypadku stwierdzenia błędów, wniosek może zostać odrzucony. Jednakże, Wnioskodawca ma możliwość złożenia kolejnego wniosku, jeśli wycofa poprzedni wniosek w trybie określonym w regulaminie, lub jeśli wniosek złożony wcześniej zostanie negatywnie oceniony.

Dlaczego spadek obrotów jest liczony rok do roku, a nie miesiąc do miesiąca, lub obliczany w inny sposób?

Założenia co do spadku obrotów ustalane rok do roku oparte zostały na takim cyklu, bowiem to lata obrotowe są podstawowym sposobem prowadzenia rozliczeń przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w Polsce, a cykl roczny jest standardowym okresem m.in. oceny kondycji finansowej przedsiębiorstwa. Cykl roczny uwzględnia też co do zasady trwałe, a nie przejściowe, albo sezonowe trudności w prowadzeniu działalności, czy też z tych przyczyn czasowo niższe obroty, kompensowane następnie w okresach późniejszych danego roku.

Inwestycja A1.2.1, tzw. HoReCa nie jest inwestycją oferującą wsparcie kompensujące negatywne skutki pandemii, nie jest też inwestycją oferującą wsparcie płynnościowe, związane z możliwością utrzymania płynności w prowadzonej działalności gospodarczej. Tego rodzaju instrumenty były uruchamiane w ramach kolejnych tarcz antykryzysowych w trakcie pandemii i w tym czasie przedsiębiorcy mogli z nich korzystać. W tych instrumentach „tarczowych” stosowane były mechanizmy kompensujące przejściowe trudności, czy też mające na celu pomoc w utrzymaniu prowadzonej działalności w czasie pandemii. Z uwagi na te cele, stosowano krótsze niż rok obrotowy/ kalendarzowy okresy wykazywania spadku obrotów, np. miesiąc

do miesiąca poprzedzającego, czy miesiąc do analogicznego miesiąca poprzedniego roku.

Wsparcie w ramach inwestycji KPO HoReCa ma na celu przygotowanie przedsiębiorstw sektora, które pomimo tarcz antykrzysowych odniosły trwałe uszczerbek na przychodach z działalności w okresie pandemii wskazanym w dokumentacji naboru (rok do roku) i przygotowanie ich na sytuacje kryzysowe, które mogą wystąpić w przyszłości. Adresujemy wsparcie do tych firm, które chcą zainwestować w nowe produkty lub usługi, które stanowiąc będą dla nich nowe (alternatywne) źródło przychodu, czy też winny sposób podejmą się dywersyfikacji źródeł przychodu w prowadzonej dotychczas działalności i pozostaną w sektorze.

Adresowanie wsparcia w opisany powyżej sposób wynika z założeń samego Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, który (jak sama nazwa wskazuje) służyć ma odbudowie i wzmacnianiu odporności, a nie ratowaniu.

Z tych powodów nie przewidujemy zmian warunku spadku obrotów ustalanego rok do roku w sposób wskazany w dokumentacji naboru.

Dofinansowanie jest wypłacane w postaci refundacji, czy zaliczki?

Wsparcie udzielane w ramach pomocy de minimis. Wsparcie przedsięwzięcia MŚP jest udzielane w formie refundacji części poniesionych kosztów kwalifikowalnych przedsięwzięcia MŚP.

FAQ nr 1

Odo nr 1

Ile lokalizacji przedsięwzięcia może być ujętych we wniosku?

Można złożyć 1 wniosek dla kilku lokalizacji, ale wyłącznie w ramach 1 województwa. Jeżeli jeden wnioskodawca (1 NIP) złoży więcej niż 1 wniosek (w tym do więcej niż 1 województwa) ocenie podlegał będzie wyłącznie ten wniosek, który złożony będzie jako pierwszy.

Ile punktów jest wymaganych aby otrzymać dofinansowanie?

Wymagane jest uzyskanie 19 pkt w kryteriach merytorycznych.

Ile wniosków może złożyć jeden Wnioskodawca?

Wnioskodawca może złożyć tylko jeden wniosek o wsparcie w ramach całej Inwestycji. Wnioski złożone później nie zostaną dopuszczone do oceny spełnienia kryteriów wyboru przedsięwzięć MŚP, o czym Operator poinformuje Wnioskodawcę za pośrednictwem poczty elektronicznej. Wnioskodawca może złożyć kolejny wniosek w przypadku, gdy wniosek złożony przez Wnioskodawcę zostanie negatywnie oceniony.

Jak długo może być realizowany projekt?

Założony okres realizacji przedsięwzięcia MŚP nie może być dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy, licząc od dnia rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia MŚP.

Jak należy postępować w przypadku zawieszenia działalności?

O wsparcie mogą ubiegać się również Wnioskodawcy, których działalność gospodarcza była zawieszona w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 19 marca 2020 r. Wnioskodawca spełnia łącznie następujące warunki:

1. według stanu na 31 grudnia 2019 r. lub najpóźniej od dnia 20 marca 2020 r. Wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą w sektorze hotelarstwo, gastronomia (HoReCa), turystyka, kultura;
2. w okresie od 20 marca 2020 r. do 15 maja 2022 r. Wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą w sektorze hotelarstwo, gastronomia (HoReCa), turystyka lub kultura, nieprzerwanie przez co najmniej 6 następujących po sobie miesięcy.

Jak należy rozumieć, że działania zaplanowane w ramach przedsięwzięcia realizować powinny trzy główne cele, zdefiniowane w kryterium B.4?

Każdy wydatek musi realizować cel przedsięwzięcia, co należy rozumieć w ten sposób, że bez danego konkretnego wydatku cel przedsięwzięcia nie będzie możliwy

do osiągnięcia. Innymi słowy, jeśli można cel osiągnąć bez danego wydatku, to nie jest on kwalifikowany.

Jak zdefiniowana została "odporność"?

Odporność oznacza zdolność do stawienia czoła wstrząsom gospodarczym, społecznym i środowiskowym lub utrzymującym się zmianom strukturalnym w sposób sprawiedliwy, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu.

Jaka definicja trudnej sytuacji?

Trudna sytuacja jest opisana w standardach art. 2 pkt 18 [rozporządzenia KE nr 651/2014](#).

Jaka jest definicja obrotu?

Obrót to wszystkie wpływy i należności, kwoty otrzymanych zadatków, zaliczek i przedpłat minus podatek dochodowy, a także otrzymane dotacje, subwencje i dopłaty, które mają wpływ na cenę produktu lub usługi. Bez ujęcia czy odnoszenia się do przychodów ze sprzedaży, ponieważ przychód obejmuje wszystkie wpływy, w tym np. przychodem są pozyskane na ratowanie przedsiębiorstwa przychody ze sprzedaży majątku w czasie pandemii po to, aby ratować firmę.

Jaka jest definicja środków transportu?

Pojazdem jest każda maszyna przeznaczona do przewozu (przemieszczania się na odległość) ludzi, zwierząt lub towarów. O sposobie jej wykorzystania decyduje przeznaczenie i rodzaj usługi, która będzie świadczona. Jeśli pojazd będzie w projekcie służył jako sprzęt rekreacyjny, np. łódka, kajak, rower wodny, to jest środkiem trwałym.

Jaka klasyfikacja PKD będzie używana?

Kod PKD musi być ujawniony w Krajowym Rejestrze Sądowym lub w bazie internetowej REGON zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. z 2007 r., nr 251, poz. 1885, z późn. zm.) oraz zawierać dział, grupę, klasę oraz podklasę.

Jaki jest maksymalny termin realizacji projektu?

Okres realizacji przedsięwzięcia MŚP nie może wykraczać poza datę 31 stycznia 2026 r.

Jaki obowiązuje limit łącznej pomocy de minimis w konkursie? Jakie przepisy będą stosowane w zakresie pomocy de minimis? Czy będzie stosowany nowy czy stary limit?

Limit pomocy de minimis badany jest na dzień jej udzielenia, którym jest dzień zawarcia pomocy. Do 30 czerwca br. obowiązuje limit 200 tys. EUR od 1 lipca limit 300 tys. EUR. Decydująca będzie data zawarcia umowy.

Jaki rodzaj wsparcia uzyskuje przedsiębiorca?

Przedsiębiorstwa MŚP, na zasadach określonych w Kryteriach wyboru przedsięwzięć MŚP, będą mogły otrzymać wsparcie w ramach pomocy de minimis na unowocześnienie lub dywersyfikację prowadzonej działalności w branży HoReCa, turystyka lub kultura.

Jakie działania będzie można realizować w ramach dofinansowania z działania HoReCa?

Celem Inwestycji jest wsparcie przedsięwzięć mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (przedsięwzięcia MŚP) mających na celu unowocześnienie lub dywersyfikację działalności prowadzonej w sektorach HoReCa, turystyka lub kultura, obejmujące:

1. inwestycje w bazę usługową lub produkcyjną, w tym np. roboty budowlane, budowa nowych linii produkcyjnych, zakup maszyn i urządzeń, niezbędnych do wprowadzenia unowocześnionych lub nowych produktów lub usług lub sposobów ich produkcji lub dostarczania, inwestycje związane z zieloną transformacją, w szczególności zachęcające do zapobiegania powstawaniu odpadów, poprzez prace projektowe, recykling/ponowne wykorzystanie odpadów, a także wdrażanie rozwiązań z zakresu energii odnawialnej; inwestycje związane z wykorzystaniem technologii cyfrowych w związku z

koniecznością dokonania zmian procesów czy sposobu funkcjonowania przedsiębiorstwa oraz

2. podnoszenie kwalifikacji pracowników, w tym np. szkolenia związane z nabyciem nowych umiejętności lub przekwalifikowaniem pracowników, w szczególności w związku z rozszerzaniem lub zmianą profilu działalności przedsiębiorstwa, obsługą klienta, wystąpieniem sytuacji nadzwyczajnych; lub
3. usługi rozwojowe na rzecz wspieranych MŚP, w tym np. opracowanie studium wykonalności, modelu biznesowego, opracowanie procedur technicznych.

Jakie są przykładowe formy wykazania spadku obrotów?

Zgodnie z przepisami możemy wyróżnić następujące formy rozliczania przedsiębiorców:

1. Tzw. pełna księgowość - dla podmiotów zobowiązanych do sporządzania sprawozdania finansowego zgodnie z ustawą o rachunkowości.
2. Książka przychodów i rozchodów.
3. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych.
4. Karta podatkowa.

Pełna księgowość	Książka przychodów i rozchodów	Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	Karta podatkowa
Dokument: Sprawozdanie finansowe (rachunek zysków i strat)	Dokument: Książka przychodów i rozchodów	Dokument: Ewidencja przychodów deklaracja PIT-28	Dokument: Rejestr sprzedaży VAT
Uwzględnij:	Uwzględnij:	Uwzględnij:	Uwzględnij:
<ul style="list-style-type: none"> • przychody netto ze sprzedaży 	<ul style="list-style-type: none"> • wartość sprzedanych towarów i usług z 	<ul style="list-style-type: none"> • łączną wartość przychodów 	<ul style="list-style-type: none"> • łączną wartość sprzedaży netto

Nie uwzględniaj:

- pozostałych przychodów operacyjnych,
- przychodów finansowych.

kolumny 7

Nie uwzględniaj:

- pozostałych przychodów z kolumny 8

W przypadku przedsiębiorców korzystających z karty podatkowej (niebędących czynnymi podatnikami VAT) przychody ze sprzedaży przedsiębiorca oblicza na podstawie wystawionych faktur lub rachunków.

Jeśli sytuacja konkretnego przedsiębiorcy nie mieści się w tych przykładowych, ma on możliwość uwzględnienia swojej specyfiki i opisanie we wniosku, co i dlaczego bierze pod uwagę przy obliczeniu spadku obrotów, co umożliwia dodatkowe pole opisowe we wniosku, w którym wnioskodawcy będą zobowiązani wskazać, które pozycje załączonych dokumentów, wzięli pod uwagę przy obliczeniu spadku obrotów.

Jakiego rodzaju pomoc będzie udzielana przedsiębiorcom?

Na realizację przedsięwzięć MŚP udzielana będzie pomoc de minimis.

Jeśli przedsiębiorca ma w dokumencie rejestrowym jako PKD przeważającej działalności kod, który znajduje się w załączniku do Regulaminu, a dodatkowo ma też kod 79.11.B – Działalność pośredników turystycznych, to czy musi posiadać i do wniosku załączyć dokument potwierdzający posiadanie wpisu do rejestru organizatorów turystyki lub dokument poświadczający brak konieczności uzyskania takiego wpisu?

Taki przykład jest podany w Kryterium A1 „jeżeli Wnioskodawca prowadzący działalność w branży turystycznej posiada wymienioną w dokumencie rejestrowym działalność PKD: 79.12.Z lub 79.11.B, jest zobowiązany do przedłożenia dokumentu potwierdzającego posiadanie wpisu do rejestru organizatorów turystyki lub dokumentu poświadczającego brak konieczności uzyskania takiego wpisu”. Czy to dotyczy tylko sytuacji, gdy ten kod 79.11.B jest kodem przeważającej działalności, czy też każdej jeśli jest wymieniony w dokumencie rejestrowym?

Jeśli jako główny kod PKD jest inny niż wymagający zezwolenia, a kod wymagający zezwolenia wykazany jest kodach w dodatkowych, to nie ma wymogu przedłożenia dokumentu. Zezwolenie należy załączyć tylko w sytuacji, gdy projekt będzie dotyczył działalności wymagającej zezwolenia.

Jeśli przedsięwzięcie będzie obejmowało roboty budowlane realizowane na zgłoszeniu, czy przedsiębiorca powinien do wniosku załączyć zaświadczenie z urzędu potwierdzające, że nie został zgłoszony sprzeciw do tego zgłoszenia?

Zgodnie z zapisami w kryterium A.4, kryterium będzie spełnione, gdy Wnioskodawca będzie posiadał:

- dokumentację oraz prawa i pozwolenia, niezbędne do realizacji przedsięwzięcia MŚP;
- prawa i pozwolenia niezbędne do utrzymania produktów przedsięwzięcia MŚP (jeśli dotyczy).

Kryterium odnosi się do zakresu rzeczowego przedsięwzięcia MŚP, tzn. dołączone powinny zostać dokumenty związane z planowanymi przez Wnioskodawcę działaniami w przedsięwzięciu MŚP, np. w zakresie robót budowlanych. Jeżeli dokumentem niezbędnym do wykonania robót budowlanych jest zgoda Starosty, Wojewody lub innego organu nadzorującego, taki dokument obligatoryjnie należy

dołączyć do wniosku. W przypadku, gdy do realizacji przedsięwzięcia MŚP nie są wymagane prawa i pozwolenia, Wnioskodawca powinien uzasadnić tę okoliczność lub wskazać podstawę prawną.

Jeżeli w odpowiedzi na zapytanie ofertowe umieszczone w Bazie konkurencyjności brak jest ofert lub wszystkie podlegają odrzuceniu, to w jaki sposób Wnioskodawca powinien wybrać wykonawcę zamówienia?

Pierwotne warunki zamówienia muszą być zachowane. Wytyczne w pkt 3.2.1 pkt 4. Jeśli nie zostaną zmienione (najmniejszej nawet części), będzie OK. Jeśli (w najmniejszej nawet części zostaną zmienione), trzeba ogłaszać nowe zamówienie.

Kiedy może się rozpocząć i zakończyć przedsięwzięcie?

1. realizacja przedsięwzięcia MŚP nie może zostać rozpoczęta przed dniem ani w dniu złożenia wniosku,
2. założony okres realizacji przedsięwzięcia MŚP nie może być dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy, licząc od dnia rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia MŚP,
3. założone rozpoczęcie przedsięwzięcia zaplanowane jest nie później niż w ciągu 3 miesięcy od złożenia wniosku o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem,
4. okres realizacji przedsięwzięcia MŚP nie może wykraczać poza datę 31 stycznia 2026 r.

Kiedy Wnioskodawca powinien umieścić zapytanie ofertowe dla zamówienia powyżej 50.000 zł w Bazie konkurencyjności, tj. przed dniem złożenia wniosku, czy po tym dniu?

Nie ma tu szczególnych wymagań. Jeśli wnioskodawca chce na własne ryzyko inicjować postępowanie przed złożeniem wniosku może to zrobić. Może inicjować również po złożeniu wniosku, ale przed rozpoczęciem projektu i rozpoczęciem okresu kwalifikowalności wydatków. Natomiast krytyczna jest definicja rozpoczęcia realizacji projektu. Za rozpoczęcie prac nad Projektem uznaje się dzień rozpoczęcia robót budowlanych związanych z inwestycją lub dzień zaciągnięcia pierwszego prawnie

wiążące zobowiązania do zamówienia środków trwałych, lub usług doradczych i szkoleniowych (np. zawarcie umowy z dostawcą/ wykonawcą) lub innego zobowiązania, które sprawia, że przedsięwzięcie staje się nieodwracalne, zależnie od tego, co nastąpi pierwsze.

Kiedy zostanie uruchomiony nabór wniosków dla przedsiębiorców?

W pierwszym kwartale 2024 roku PARP poda szczegóły dotyczące warunków wsparcia MŚP przez Operatorów działających w imieniu agencji.

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), które spełniają łącznie następujące warunki:

- prowadzą działalność gospodarczą w sektorze hotelarstwo, gastronomia (HoReCa), turystyka, kultura na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w województwie, w którym zgłaszają lokalizację realizacji przedsięwzięcia MŚP,
- w latach 2020 lub 2021 odnotowały spadek obrotów w wysokości co najmniej 30%, liczonych rok do roku.

Jeżeli działalność Wnioskodawcy w 2020 roku była zawieszona przez co najmniej 6 miesięcy, Wnioskodawca wykazujący spadek obrotów w roku 2021, dokonuje porównania tego spadku w stosunku do roku 2019.

Która data jest weryfikowana w historii wpisu w CEiDG w przypadku zmiany kodu PKD z datą wstecz?

Zdajemy sobie sprawę z możliwości w zasadzie dowolnego wprowadzania zmian w CEiDG ze skutkiem wstecznym. Takiej możliwości nie ma jednak dla podmiotów, które muszą być wpisane do KRS. Zobowiązani jesteśmy zapewnić równe traktowanie wnioskodawców. Przyjmujemy więc że zmiany dokonywane ze skutkiem wstecznym począwszy od daty 20.03.2020 będą powodowały niespełnienie kryterium. Ważna jest data ujawnienia w dokumencie rejestrowym.

Mam spadek przychodu („to co na rękę”) rok do roku 50%, a spadek obrotów mniejszy niż 30 % dlaczego się nie kwalifikuję do programu wsparcia?

Spadek przychodów, to nie jest wartość „to co na rękę”. Zgodnie z § 4 ust. 3 regulaminu naboru przez spadek obrotów rozumie się spadek przychodów ze sprzedaży towarów, produktów lub usług w ujęciu wartościowym obliczany jako stosunek tych przychodów z zamkniętego roku obrotowego 2020 lub 2021 w porównaniu do przychodów z poprzedniego zamkniętego roku obrotowego odpowiednio 2019 lub 2020. Szczegółowy opis sposobu ustalania obrotu zawarto w instrukcji przygotowania wniosku o wsparcie.

W formularzu wniosku o wsparcie, zostało dodane pole opisowe na przedstawienie informacji o sposobie wyliczenia spadku obrotów w sytuacjach szczególnych, odbiegających od standardowego rocznego rozliczania przychodów.

W tym polu należy wskazać sposób ustalenia spadku obrotów w sytuacjach szczególnych, załączając do wniosku odpowiednie dokumenty na potwierdzenie obliczeń, a w polu wniosku wskazując, opisując, jakie pozycje i z jakiego powodu zostały uwzględnione.

Niniejsza informacja nie przesądza o tym, że każde rozwiązanie szczególne spełni warunki kryterium dotyczącego spadku obrotów. Nie można tego zapewnić, ponieważ ocena prowadzona będzie przez niezależnych ekspertów, na podstawie informacji zawartych we wniosku, z uwzględnieniem prawidłowości obliczeń, itd. Eksperti w swoich ocenach nie są związani informacjami udzielanymi na etapie informowania o zasadach udziału w naborze.

Na co przedsiębiorca może przeznaczyć wsparcie?

Przedsiębiorca może otrzymać wsparcie na działania inwestycyjne, szkoleniowe lub doradcze.

W ramach inwestycji przedsiębiorca może otrzymać wsparcie na:

- zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do wprowadzenia na rynek nowych produktów lub usług,

- roboty budowlane, w tym budowę nowych linii produkcyjnych,
- inwestycje związane z zieloną transformacją, w szczególności zachęcające do zapobiegania powstawaniu odpadów, recyklingu/ponownego wykorzystania odpadów oraz wdrożenia rozwiązań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych,
- działania związane z wykorzystaniem technologii cyfrowych.

Koszty związane z zieloną transformacją oraz koszty związane z transformacją cyfrową mają charakter wspierający lub uzupełniający główny cel przedsięwzięcia MŚP. Inwestycje polegające wyłącznie na zazielenieniu lub cyfryzacji nie będą mogły otrzymać wsparcia.

Szczegółowe informacje na temat kwalifikowalności wydatków w ramach Inwestycji A1.2.1 znajdują się w [Przewodniku kwalifikowalności](#).

Na jaki dzień będzie określana trudna sytuacja przedsiębiorcy?

Trudna sytuacja nie będzie brana pod uwagę na „dzień”, ale wnioskodawca musi wykazać spadek obrotów zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie wyboru przedsięwzięć MŚP w latach:

1. rok 2020 do roku 2019 albo
2. rok 2021 do roku 2019 (tylko, jeśli działalność przedsiębiorcy w 2020 roku była zawieszona przez co najmniej 6 miesięcy) albo
3. rok 2021 do roku 2020.

Nastąpi regionalizacja, czy będzie można wybrać dowolnego operatora?

Dla każdego z pięciu regionów zostanie wybrany w konkursie jeden Operator działający w skali danego regionu obejmującego kilka województw, zgodnie z podziałem:

Region 1 - województwa kujawsko-pomorskie, pomorskie, zachodniopomorskie,

Region 2 - województwa mazowieckie, podlaskie, warmińsko-mazurskie,

Region 3 - województwa lubelskie, małopolskie, podkarpackie, świętokrzyskie,

Region 4 - województwa łódzkie, opolskie, śląskie,
Region 5 - województwa dolnośląskie, lubuskie, wielkopolskie.

Od kiedy wnioskodawca powinien posiadać kod PKD przeważającej działalności gospodarczej (wskazany w liście kodów PKD)? Czy co najmniej od 31.12.2019 r. czy też mógł być on wprowadzony najpóźniej do 20.03.2020 r.?

Dniem „brzegowym” jest 20.03.2020.

Od lat prowadzę agroturystykę. Spadek obrotów roku 2020 do roku 2019 z prowadzenia usług noclegowych wyniósł 37,76%. Jako, że z zawodu jestem farmaceutą, a w czasach pandemii brakowało rąk do pracy na „pierwszej linii frontu”, pomagałem, a za usługi wystawiałem faktury. W związku z tym ogólne obroty mojej jednoosobowej działalności rok do roku spadły o 26,66%. Czy w takim szczególnym przypadku operator może rozpatrywać wniosek w zakresie spadku obrotów rok do roku na podstawie księgi przychodów i rozchodów z zakresu PKD, dla którego przewidziane są dotacje HoReCa?

We wniosku zostało dodane pole opisowe na przedstawienie informacji o sposobie wyliczenia spadku obrotów w sytuacjach szczególnych, odbiegających od standardowego rocznego rozliczania przychodów.

W tym polu będzie można wskazać sposób ustalenia spadku na podstawie księgi przychodów i rozchodów, załączając do wniosku ten dokument, a w polu wniosku wskazując, opisując, jakie pozycje i z jakiego powodu zostały uwzględnione.

Niniejsza informacja nie oznacza ani zgody, ani też nie przesądza o tym, że zaproponowane rozwiązanie spełni warunki kryterium dotyczącego spadku obrotów. Nie możemy tego zapewnić, ponieważ ocena prowadzona będzie przez niezależnych ekspertów, na podstawie informacji zawartych we wniosku, z uwzględnieniem prawidłowości obliczeń, itd. Eksperci w swoich ocenach nie są związani informacjami udzielanymi na etapie informowania o zasadach udziału w naborze.

Projekt dotyczył będzie działalności głównej tj. 55.10.Z. Czy w tym przypadku wnioskodawca musi przedstawić wpis do właściwej ewidencji tylko dla działalności głównej czy również dla działalności dodatkowej 79.12 Z?

Należy przedstawić dokument dotyczący tej działalności, której dotyczy projekt.

Proszę o krótkie wyjaśnienie zasad horyzontalnych, które w Instrukcji wypełniania wniosku o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem są tak rozbudowane i w sposób niezrozumiały wyjaśnione, iż nie tylko przyćmiewają wręcz cel przedsięwzięcia, ale pozostawiają ogromne wątpliwości interpretacyjne. Jak właściwie Wnioskodawca powinien uzasadnić te zasady w ramach realizacji przedsięwzięcia? Czy Wnioskodawca powinien do każdej zasady przeprowadzić analizę, uzasadnienie i wskazać konkretne działania, które podejmuje w ramach przedsięwzięcia celem realizowania tych zasad? Jak ma wyglądać ta analiza? Jak szczegółowe powinno być uzasadnienie?

Nie da się tego aspektu opisać krótko. Trzeba przeanalizować instrukcję i uwzględnić każdy aspekt, który został w niej opisany. Ważne, aby zrobić to dla każdego produktu i aspektu przedsięwzięcia. Zasady nie przyćmiewają celu przedsięwzięcia. Nie mamy do czynienia z sytuacją, że cel uświęca środki. Cel musi być osiągnięty zgodnie z zasadami. Zasady i ich zachowanie są kluczowe dla finansowania.

Pytanie dotyczy zakupu usługi: "Analiza dotychczasowego modelu biznesowego przedsiębiorstwa" wraz z propozycją zmian tego modelu (opracowanie nowego modelu biznesowego) pod kątem rozszerzenia lub dywersyfikacji działalności przedsiębiorstwa. a) Czy aby ten wydatek był kwalifikowany należy zlecić go wykonawcy z określonym doświadczeniem / uprawnieniami? Czy też wystarczając będzie firma doradcza, która posiada doświadczenie w tworzeniu modeli

biznesowych, wybrana na podstawie odpowiedniego postępowania. b) Czy opracowanie takiego modelu powinno zakończone przed złożeniem wniosku? c) Czy może rozpocząć się przed złożeniem, a zakończyć po złożeniu wniosku, ale np. przed inwestycją? d) Czy Raport z wykonania usługi powinien mieć jakąś sprecyzowaną formę?

Nie został określony poziom ani wymagane doświadczenie Wykonawców usług doradczych. Przy wyborze wykonawcy należy postępować zgodnie z zapisami Umowy oraz przewodnika kwalifikowalności, a także obowiązującymi przepisami. Przy czym należy pamiętać, że wydatki poniesione przez Przedsiębiorcę przed rozpoczęciem okresu realizacji przedsięwzięcia MŚP zostaną uznane za niekwalifikowalne.

Natomiast raport nie ma sprecyzowanej formy, jednakże zwracamy uwagę, że zgodnie z zapisami Umowy par 9. ust.3 pkt 1: „W ramach realizacji zobowiązania, o którym mowa w ust. 1, Przedsiębiorca w szczególności: 1) udostępnia, na żądanie kontrolujących, wszelką dokumentację związaną z Przedsięwzięciem MŚP oraz Umową, w tym umożliwia dostęp do księgowego systemu komputerowego, a także do wszystkich dokumentów i plików komputerowych oraz wszelkich innych nośników związanych z finansowym i technicznym zarządzaniem przedsięwzięciem MŚP przez Przedsiębiorcę. Jeżeli jest to konieczne do ustalenia stanu faktycznego w zakresie ponoszonych wydatków, Przedsiębiorca jest zobowiązany do udostępnienia również dokumentów niezwiązanych bezpośrednio z jego realizacją.”

Ruchome placówki gastronomiczne: w jakim stopniu będą rozliczane food trucki, przyczepy gastronomiczne i kontenery? Czy są traktowane jak pojazdy i tylko rozliczenie do wartości amortyzacji 20 %, czy w takim wypadku jako środki trwałe i można je rozliczać w pełnym zakresie?

W przypadku wydatków dotyczących środków transportu mogą być kwalifikowalne wydatki wyłącznie w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym za okres, w którym były one wykorzystane na rzecz przedsięwzięcia MŚP. Okres realizacji przedsięwzięcia MŚP nie może być dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy, licząc od dnia rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia MŚP. Natomiast pozostały koszt środka

transportu nie jest kwalifikowany. W zakresie interpretacji klasyfikacji podatkowej danego elementu przedsięwzięcia MŚP należy dokonać w oparciu o przepisy ogólnie obowiązującego prawa w tym zakresie oraz w kontekście sposobu rozliczania przedsiębiorcy i rodzaju prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

Spadek obrotów należy określić w odniesieniu do roku kalendarzowego czy obrotowego?

Co do zasady spadek obrotów będzie rozpatrywany w stosunku do roku kalendarzowego. W przypadku, gdy rok obrotowy u danego przedsiębiorcy nie będzie zrównany z rokiem kalendarzowym, spadek obrotów należy odnosić do roku obrotowego.

Ocena spadku obrotów będzie zweryfikowana w oparciu o załączone dokumenty finansowe sporządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa podatkowego lub ustawy o rachunkowości.

Umowy o udzielenie wsparcia podpisywane będą w sposób tradycyjny czy on-line?

Umowa zawierana jest przez obie strony umowy na wzorze przygotowanym przez PARP (Jednostkę Wspierającą Plan Rozwojowy) w formie pisemnej lub w formie elektronicznej.

Operator jest zobowiązany do zapewnienia, że osoba albo osoby, które w jego imieniu zawierać będą umowy o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem są umocowane do zaciągania zobowiązań w jego imieniu zgodnie z zasadami reprezentacji ustalonymi u Operatora i odbiorcy wsparcia oraz dysponować będą kwalifikowanym podpisem elektronicznym, którego złożenie wywołuje skutki prawne określone w art. 781 § 1 Kodeksu cywilnego. Dla umów podpisywanych elektronicznie konieczne jest zachowanie w dokumentacji umowy raportu potwierdzającego prawidłowość podpisów złożonych przez obie strony umowy.

W jaki sposób będzie można złożyć wniosek?

Wniosek należy złożyć wyłącznie w postaci elektronicznej w Lokalnym Systemie Informatycznym (LSI).

W jaki sposób Operator zamierza zachować zasady uczciwej konkurencji, uczuciowości i przede wszystkim równości szans przy ocenie wniosków, skoro biorąc pod uwagę wyznaczony termin rozpoczęcia naboru w dniu 6 maja br., który nawet przy maksymalnym skróceniu czasu trwania naboru i tak generuje „z urzędu” konieczności przeprowadzenia dwóch rund w zakresie tej oceny (a bez skracania czasu trwania naboru nawet trzech rund), powodując, iż wnioski z pierwszej rundy będą szybciej oceniane niż wnioski z rundy drugiej? Jak oceniane będą wnioski w rundzie drugiej w sytuacji, jeżeli w rundzie pierwszej wnioski wyczerpią alokację? Nawet przy podziale alokacji na rundy może się okazać, iż wnioski negatywnie ocenione w rundzie pierwszej, przy dużej ilości „dobrych” wniosków w tej rundzie mogą być merytorycznie i punktowo „lepsze” niż pozytywnie ocenione wnioski z rundy drugiej?

Nabór jest zorganizowany przez analogię do rozwiązania przewidzianego w rozdziale 5 pkt 16 [wytycznych dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027](#). Skoro w naborach dla polityki spójności takie rozwiązanie jest dopuszczalne i zgodne z wszelkimi zasadami, nie widzimy podstaw, aby twierdzić, że w przypadku naboru w ramach KPO rozwiązanie to jest niedopuszczalne. Wszystkie wnioski, które zostaną złożone zostaną ocenione. Te, dla których nie wystarczy środków znajdują się na tzw. liście rezerwowej.

W jaki sposób przedsiębiorca będzie mógł złożyć wniosek w naborze?

Nabór wniosków o objęcie przedsięwzięć MŚP wsparciem będzie prowadzony w Lokalnym Systemie Informatycznym (LSI) zapewnionym przez PARP i realizowany w oparciu o regulamin wyboru przedsięwzięć MŚP.

W jaki sposób rozliczane będą projekty?

Projekty będą rozliczane na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków.

W jaki sposób Wnioskodawca powinien przedstawić informację w zakresie sposobu kalkulacji poszczególnych wydatków w odniesieniu do każdego rodzaju wydatków, w tym podania kosztu jednostkowego i szacowanej liczby jednostek i przeprowadzania rozeznania rynku i wskazania źródeł danych, na podstawie których określono kwoty poszczególnych wydatków, o których mowa pkt. B.6. pkt. 2 lit. a) i b) Kryteriów wyboru projektów?

Kwota przewidziana na dane zadanie musi być ustalona w oparciu o dane. Jeśli jest planowany zakup określonego produktu, to należy sprawdzić ile mniej więcej kosztuje na rynku, zanalizować ceny w sklepach, albo skierować zapytania do dostawców. Po otrzymaniu odpowiedzi, należy zanalizować informacje i w oparciu o nią przedstawić szacowaną cenę. Ostatecznie można zweryfikować to postępowanie w trybie konkurencyjnym. Jeśli zakup dotyczy doradztwa albo szkolenia, to można wyceniać, szacować, albo zbierać oferty na cenę za całość, albo za godzinę. Trzeba przedstawić, jakie elementy zostały uwzględnione, żeby pokazać, że wskazany we wniosku koszt odpowiada uwarunkowaniom rynkowym i nie został wzięty „znikąd”.

W jaki sposób Wnioskodawca powinien wykazać konieczność poniesienia każdego wydatku i jego związek z planowanym przedsięwzięciem i jak wykazać racjonalność wydatków, o których mowa w pkt. B.6. pkt. 1 lit. a) i b) Kryteriów wyboru projektów?

W kryterium zapisano co podlega ocenie:

„W ramach oceny sprawdzeniu podlega czy:

1. Wydatki są uzasadnione i racjonalne w stosunku do zaplanowanych przez Wnioskodawcę działań i celów przedsięwzięcia MŚP oraz celów określonych dla Inwestycji A1.2.1 KPO (0 pkt albo 1 pkt), tzn. że:

a) wydatki są **niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją działań zaplanowanych w przedsięwzięciu MŚP**; Wnioskodawca jest zobowiązany wykazać konieczność poniesienia każdego wydatku i jego związek z

planowanym przedsięwzięciem (wydatki są uzasadnione);
b) wysokość wydatków jest dostosowana do zakresu zaplanowanych działań i czynności realizowanych w ramach przedsięwzięcia MŚP; **wydatki nie mogą być ani zawyżone, ani zaniżone (wydatki są racjonalne).**

2. Wnioskodawca przedstawił informacje w zakresie sposobu (0 pkt albo 1 pkt):

a) kalkulacji poszczególnych wydatków w odniesieniu do każdego rodzaju wydatku, w tym podania kosztu jednostkowego i szacowanej liczby jednostek;
b) przeprowadzenia rozeznania rynku i wskazania źródeł danych, na podstawie których określono kwoty poszczególnych wydatków.

3. Zaplanowane wydatki są zgodne z rodzajami i zakresem wydatków kwalifikowalnych określonych w Przewodniku kwalifikowalności wydatków oraz są przyporządkowane do właściwych kategorii wydatków (0 pkt albo 1 pkt)”.
Te elementy trzeba uwzględnić, opisać i uzasadnić.

W skrócie: niezbędny to ten bez którego projekt nie może być zrealizowany. Racjonalny to ten, który odpowiada wartości rynkowej.

W jakim terminie od dnia złożenia wniosku i w jaki sposób Wnioskodawca otrzyma informacje, iż wniosek został negatywnie oceniony? Czy w przypadku, jeżeli wniosek Wnioskodawcy zostanie negatywnie oceniony, zgodnie z § 6 ust. 7 Regulaminu, co może nastąpić przecież po zakończeniu trwania naboru, to Wnioskodawca nadal może złożyć kolejny wniosek?

Ocena wniosków przez Operatora ma trwać 14 dni, ale jej wynik zatwierdzany jest przez PARP. Szacujemy, że zatwierdzenie będzie trwało maksymalnie do 7 dni.

Zgodnie ze zmianą w regulaminie, wprowadzono doręczenia elektroniczne. W związku z czym można się spodziewać, że informacje będą przekazywane do wnioskodawców w ciągu 3 tygodni. Wniosek ponownie będzie można złożyć tylko, jeśli nabór będzie otwarty, czyli do 5 czerwca. Po tej dacie ponowne złożenie nie będzie możliwe.

W jakim terminie od dnia złożenia wniosku i w jaki sposób Wnioskodawca otrzyma potwierdzenie złożenia wniosku, o którym mowa w § 6 ust. 4 Regulaminu?

Wnioskodawca będzie miał możliwość sprawdzenia w generatorze wniosków, że wniosek jest złożony. Tuż po złożeniu wniosku system wyśle automatyczny e-mail na adres wskazany we wniosku.

W jakim terminie od dnia złożenia wniosku, Wnioskodawca uzyska wiarygodną informację - czy to poprzez publikację listy przedsięwzięć MŚP na stronie internetowej, o której mowa w § 8 ust. 3 Regulaminu, czy poprzez wysłanie informacji do Wnioskodawcy, o której mowa w § 8 ust. 4 Regulaminu – że otrzyma wsparcie lub też, że go nie otrzyma, zgodnie z § 8 ust. 5 Regulaminu?

Najwcześniejsza będzie informacja publikowana na stronie naboru, wsparta komunikatem. Publikacja następuje najpóźniej 1 dzień roboczy po zatwierdzeniu wyników.

W jakim terminie po wybraniu przedsięwzięcia MŚP do objęcia wsparciem Operator wyśle do Wnioskodawcy informacje o zatwierdzonym wyniku oceny, o której mowa w § 8 ust. 4 Regulaminu?

Informacje będą wysyłane niezwłocznie. Spodziewamy się dużej ilości wniosków, nie wskazywaliśmy więc terminów, których nie będzie można dotrzymać.

Wnioskodawca prowadzi aktualnie działalność w branży turystycznej. Czy do dywersyfikacji może zaliczyć rozszerzanie działalności na zupełnie

inną branżę? Np. w ramach realizacji projektu zakupić sprzęt, który umożliwi świadczenie usług budowlanych. Dotychczasowa działalność zostanie (a więc Wnioskodawca z niej nie zrezygnuje), a w wyniku realizacji projektu rozpocznie działalność o nowym kodzie PKD. Czy ten kod może być np. związany z usługami budowlanymi, czy też musi zwierać się sektorze: hotelarstwo, gastronomia (HoReCa), turystyka, kultura?

Dywersyfikacja profilu działalności nie może powodować rezygnacji Wnioskodawcy z działalności w sektorze hotelarstwo, gastronomia (HoReCa), turystyka, kultura, tj. w zakresie wskazanych kodów PKD stanowiących załącznik do Regulaminu wyboru przedsiębiorstw MŚP. Nie może również wykraczać poza sektor HoReCa.

Zakładając, że umowa o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem zostanie podpisana po 30 czerwca br. czy wnioskodawca może ubiegając się o wsparcie wnioskować o pomoc de minimis, która w dniu złożenia wniosku przekraczać będzie 200 tys. euro liczone zgodnie z zasadami rozporządzenia KE 1407/2013, ale nie będzie przekraczać 300 tys. euro liczone zgodnie z zasadami nowego rozporządzenia KE o pomocy de minimis?

Pomocy de minimis operator będzie udzielać w momencie podpisania umowy w MŚP, więc weryfikacja limitu pomocy de minimis powinna odbywać się w oparciu o obowiązujący stan prawny na moment podpisania umowy.